

e-ISSN: 2630-631X

Article type

Research Article

Subject Area

Social Sciences, Education

Vol: 8

Issue: 55

Year: 2022

Pp: 45-53

Arrival

04 November 2021

Published

27 January 2022

Article ID 1154

Doi Number

<http://dx.doi.org/10.31576/smrj.1154>**How to Cite This Article**

Eker, C. & Kılav, D. (2022).

"Eşit Masallar Serisi" Adlı

Resimli Çocuk Kitaplarının

Değer İletimi Açısından

İncelenmesi", International

Social Mentality and

Researcher Thinkers Journal,

(Issn:2630-631X) 8(55): 45-53.

Social Mentality And

Researcher Thinkers is licensed

under a Creative Commons

Attribution-NonCommercial

4.0 International License.

"Eşit Masallar Serisi" Adlı Resimli Çocuk Kitaplarının Değer İletimi Açısından İncelenmesi

Investigation Of Children's Picture Books Named "Eşit Masallar Serisi" In Terms Of Value Transmission

Doç.Dr. Cevat EKER¹ Diren KILAV² ¹ Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Zonguldak, Türkiye² Bülent Ecevit Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Zonguldak, Türkiye

ÖZET

Bu araştırmada, okul öncesi dönem çocuklarına okutulması önerilen "Eşit Masallar Serisi" adlı kitaplarda kök değerlere yer verilme durumunu analiz etmek amaçlanmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu araştırmada, veri toplamak için doküman analizi tekniği tercih edilmiş; araştırmada Can Sanat Yayınevi'ne ait "Eşit Masallar Serisi" içerisinde bulunan kitaplar, değer iletimi açısından incelenmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2018 yılında öğretim programlarında öğrencilere kazandırılması için kök değerler olarak belirtilen "Adalet, Dostluk, Dürüstlük, Öz Denetim, Sabır, Saygı, Sevgi, Sorumluluk, Vatansızlık, Yardımsızlık" değerleri ile ilgili eserde yer alan ifadeler belirlenmiş, ardından bu ifadeler yorumlanarak ilgili değer başlığı altında açıklanmıştır. Araştırmanın sonucunda; "Eşit Masallar Serisi" içerisinde en fazla yer alan değer yardımseverlik değeri olduğu, bunu sırasıyla, dostluk, öz denetim, sorumluluk, adalet, dürüstlük, saygı ve sevgi değerleri izlerken, sabır ve vatansızlık değerlerinin en az yer verilen kök değerler olduğu görülmüştür. Seri içerisinde yer alan kitaplar tek tek ele alındığında, her bir kitapta vurgulanan kök değer farklı olduğu bazı kök değerlere hiç yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Serinin devamı olabilecek kitaplarda kök değerlerin dengeli bir dağılım göstermesine dikkat edilmesi önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Resimli çocuk kitapları, Okul öncesi, Değer iletimi

ABSTRACT

In this research, it is aimed to analyze the situation of including root values in the books called "Eşit Masallar Serisi" which are recommended to be taught to preschool children. Qualitative research method was used in the research and document analysis technique was preferred to collect data. In the research, the books in the "Eşit Masallar Serisi" belonging to Can Sanat Publishing House were examined in terms of value transmission. Descriptive analysis method was used in the analysis of the data. The expressions in this study related to the values of "Justice, Friendship, Honesty, Self-Control, Patience, Respect, Love, Responsibility, Patriotism, Benevolence", which were specified as the root values to be taught by the Ministry of National Education in 2018, were determined, and then these expressions were interpreted and explained under the heading of the relevant value. As a result of the research; It has been seen that the value that is most mentioned in the "Eşit Masallar Serisi" is the value of benevolence, followed by the values of friendship, self-control, responsibility, justice, honesty, respect and love, respectively. But the values of patience and patriotism are the least given root values. When the books in the series are considered one by one, it has been concluded that the root value emphasized in each book is different and some root values are not included at all. It may be recommended to pay attention to a balanced distribution of root values in the books that may be the continuation of the series.

Key words: Children's Picture Books, Preschool, Value Transmission

1. GİRİŞ

Doğumu itibariyle karakterini şekillendirecek olan çocuk, değerleri çoğunlukla aileden aldığı terbiye ve sonrasında okul hayatı içerisindeki öğretmenlerle kazanmaktadır. Bu durum ülke geleceğinin refah seviyesinde olması için değerlerin eğitim alanında yer almasını bir anlamda zorunlu kılar. Son zamanlarda oldukça bahsedilen değer eğitimi, günümüzde dünya genelinde sosyal ilişkilerdeki ahlaki sorunların artması, intihar veya cinayet gibi kasıtlı ölüm oranlarındaki artış, madde bağımlılığı ve duygu davranış bozukluğu gibi insan sağlığına zarar verici davranışların artması sebebiyle güncelliğini korumaktadır. (Kurtdede, Fidan ve Öner, 2018).

Değerler Türk Dil Kurumu (2021)'na ait güncel sözlükte "Kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey" olarak tanımlanmaktadır. Schwartz (2010) değer kavramını davranış, olayların seçimi ve değerlendirilmesinde yol gösterici olarak tanımlamış; dostluk, evrensellik, bağımsızlık, güvenlik, rahatlık, zevk, başarı, değişme, cesaret ve aile değerlerinin bütün toplumlarda ortak değerler olduğunu belirtmiştir. Halstead ve Taylor (2000)'a göre değer bir davranışın doğru ve istendik olduğunu belirleyen, tutumlara yol gösteren prensipler ve ana inançlar olarak tanımlanırken, Demir (2018)'e göre değer, çocuk için önemli olan davranışların temellerini oluşturan, çocuğun davranışlarını şekillendiren doğruluğu toplumca kabul edilmiş genel ahlaki öğeler olarak tanımlanmaktadır. Değerler, kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın olağan akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır (MEB, 2018). Bu nedenle, bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe

büründüren insanlarına bağlı olduğu önemli bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir çocuğa uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırması önemlidir. Çocuklar belli başlı değerlerin yanı sıra yaşam sürecinde birçok yeni değerle karşılaşacak ve kendisinde var olan değerler ile sentezleyerek yeni değerler kazanacaktır. Bu değer kazanma süreci değerler eğitimi olarak ele alınır.

Bütün toplumlarda kendi kültürlerine özgü olan değerlerin sürekliliğini sağlamak ve yok olmasını engellemek amacıyla değer eğitimi hassas bir yere sahiptir. Çocukların evrensel ve ulusal değerlere sahip olması değerler eğitiminin özümsemesi ile mümkün olmaktadır. Çağlayan (2013) değerler eğitimi, bireylerin sahip oldukları değerlerin farkına varıp, doğruluk, adalet, sevgi, saygı gibi bireylerin ve toplumun yaşantısını anlamlı kılmayı sağlayan değerleri kazanıp, benimseme ve davranışa dönüştürme süreci olarak tanımlamaktadır. Değerler eğitiminde amaç çocukların kendisine yakın çevresinden uzak çevresine kadar sorumluluklarının farkına varmasını sağlamaktır. Evde, okulda ve buna bağlı olarak uyumlu bir gelecek oluşturmasında kendilerine düşen görev bilincinin oluşmasını sağlamaktır (Yılmaz, 2010). Ayrıca değerler eğitimi, bir ülkede ulusal bütünlüğün oluşturulması, toplumun refah seviyesinin artırılması ve toplum huzurunun sürdürülebilmesi çocuğun benimsediği değerlerin sonraki kuşaklara aktarılmasıyla mümkün kılınan alandır. Değerlerin hem bireysel hem de bireyler arasındaki ilişkiler üzerindeki etkisi düşünüldüğünde değerler eğitiminin, eğitimde önemli bir disiplin olarak karşımıza çıktığını görürüz (MEB, 2018).

Değer eğitiminin doğasında diğer insanlara yardımcı olma vardır. Eğitim kurumlarında; bilgi, tutum, beceri ve değerlerin bireylere aktarılmasıyla diğer insanlara yardımcı olma düşüncesi vardır. Değerler eğitimiyle bireylerin daha kaliteli bir hayat sürmesi ve hayatından mutlu olması sağlanmaya çalışılır. İnsanların yer aldığı her yerde değer eğitimi yapılabilir. Her yetişkin birey, çocuklar için iyi veya kötü bir modeldir. Hatta her öğrenci bile diğer öğrenciler için iyi veya kötü bir model konumundadır. Değerler eğitimiyle bu modeller içinden çocukların kendisi için en iyisini seçmesine yardımcı olunur (Ulusoy ve Dilmaç, 2018) Değerler eğitimi ile ulaşılmak istenen amaçlar Çağlayan (2013)' a göre şunlardır:

- ✓ Değerleri bilmek ve kendini bilen kişiler yetiştirmek,
- ✓ Bireylerin ruhsal, bilişsel ve fiziksel gelişimlerine katkılı olmak,
- ✓ Öğrencilerin beceri ve kabiliyetlerinin gelişmesini sağlamak,
- ✓ Araştırmaya, keşfetmeye ve üretmeye yönelmesini sağlamak.

Sosyal bir varlık olan çocuğun kişilik gelişimini tamamlamasında, toplumun sosyal akışına uyum sağlamasında ve olgun ahlak anlayışını kazanabilmesinde de değerler eğitimi rol almaktadır. Çocuğun gündelik yaşantılarında kendi seçimlerini, eylemlerini ve bunlara karşılık gelen tepkileri sentezleyerek insani özellikler kazanması, değerler aracılığı ile sağlanmaktadır. İlk olarak ailesi aracılığı ile tanıştığı değerler sayesinde, içinde yaşayacağı toplumun normlarına adapte olduğu görülmektedir. Aile ortamından sonra eğitim hayatı içerisinde okul öncesi dönem, değer iletimine ilişkin bilgilerin olduğu ilk dönem olarak kabul edilebilir. Yaşam boyunca iyi bir karakter yapılanmasını sağlanacak temel değerlerin okul öncesi dönemde edinildiği düşünülerek, erken dönemlerde çocuklara fazlaca ve farklı deneyimler yaşayacağı, eğitsel iletiler bakımından zengin olanaklar sağlanmalıdır (Hökelekli, 2011). Çocukların eleştirel ve yaratıcı düşünmesini sağlayan, üretmeye meraklı, özgüvenli, paylaşımcı, yeniliklere açık, sorumluluklarının farkında olan ve bunları yaşam boyu davranış olarak edinmiş bireyler olarak yetiştirmek; çocuk için değer iletiminin önemini göstermektedir (Balat, 2010). Doğar doğmaz öğrenme sürecini başlatan çocuğun dış dünyayı anlayabilmesi, gelişim gösterdikçe farklı ortamlara uyum sağlayabilmesi, sosyal işleyişi anlamlandırmasındaki en önemli materyalin kitaplar olduğunu söyleyebiliriz. Kitaplar aracılığı çocuk; bireylerarası olumlu ilişki kurma, toplum hayatı içerisindeki kurallarını öğrenme gibi sosyal davranış biçimlerini kavramaktadır. Tüm bunlara bakıldığında; çocuğun hayatı boyunca oluşturacağı karakterinin şekillenmesinde çocuk kitaplarında değer iletiminin oldukça önemli bir etken olduğu anlaşılmaktadır. Bu sebeple değerler eğitiminde çocuk kitaplarından faydalanmamız gerektiği bir gerçektir.

1.1. Araştırmanın Önemi ve Amacı

Çocuklar günlük hayatının önemli bir kısmını çeşitli sosyal topluluklar arasında geçirmektedir. Bu hayat her birimizin kendi keyfine göre değil, toplum kurallarına ve değerlerine bağlı olarak yaşamamızı gerekli kılmaktadır. Bu sebeple çocukların kendi kültürlerine özgü olan değerlerin sürekliliğini sağlamak ve yok olmasını engellemek amacıyla değer eğitimi hassas bir yere sahiptir. Toplamların varlığını ve gelecek nesillere aktarımını sağlayan önemli unsurlardan biri olan değerlerin öğrenilmesinde, benimsenmesinde ve gelecek nesillere aktarılmasında çocuk kitaplarının rolü oldukça büyüktür.

Çocuklar için hazırlanan kitaplar genel anlamda resimli kitaplarıdır. Resimli kitaplar, içinde barındırdıkları görsel unsurlar aracılığıyla anlatılanların anlamlandırılmasında aktif rol oynayan, anlatılanların somutlaştırılıp sezilenmesini sağlayan eserlerdir. Bu yönüyle çocuk kitaplarının, hayal gücünü genişletme, düşünme melekelerini geliştirme gibi türlü işlevlerinin yanında önemli bir işlevi de değer eğitimiye katkıda bulunmasıdır. Bu önem doğrultusunda araştırmamızın amacı, okul öncesi dönem çocuklarına yönelik olarak hazırlanmış resimli çocuk kitaplarında biri olan “Eşit Masallar Serisi” adlı kitaplarda değerlere yer verilme durumunu analiz etmektir.

Araştırmaya konu olan kitapların seçilmesinde; The Stevie Awards, Social Media Awards Turkey, Mixx Awards Europe ve Prida İletişim Ödülleri’nde sekiz farklı kategoride ödül sahibi olan Eşit Masallar Serisi’ndeki eserlerin Klasik Dünya Masalları’nın kahraman rolleri ve içeriğinin farklı bakış açısıyla ele alınıp yeniden yorumlanmasıyla, günümüze uyarlanması etkili olmuştur. Bu nedenle seri içerisinde yer alan kitapları incelemek ve kitaplardaki değerler ile ilgili unsurları belirlemek önem taşımaktadır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada verilerin elde edilmesinde nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi uygulanmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2016)’e göre betimsel analizde elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından öğretim programlarında kök değerler olarak yer alan “adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik” değerlerinin “Eşit Masallar Serisi” içerisinde bulunan kitaplardaki cümlelerde doğrudan ya da örtük olarak yer alma durumu incelenip belirlenmiştir. Ardından belirlenen ifadeler ilgili kök değer başlığının altında yorumlanmıştır.

2.2. Araştırmanın Veri Kaynağı

Araştırmada özellikle okul öncesi dönemdeki çocuklarına yönelik Can Sanat Yayınevi tarafından 2021 tarihinde basılan “Eşit Masallar Serisi” içerisinde yer alan Kırmızı Başlıklı Kız, Sindirella’nın Bilmecesi, Rapunzel, Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler, Kurbağa Prens adlı resimli öykü kitapları değerler eğitimi açısından incelenmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması ve analizi

Verilerin toplanması ve analiz edilmesinde ilk olarak Millî Eğitim Bakanlığı’nın 2018 yılında öğretim programlarında öğrencilere kazandırılması için önerdiği kök değerler belirlenmiştir. Elde edilen verilerin analizi Tablo 1’de verilen tanımlar dikkate alınarak yapılmıştır. Öğretim programlarında yer alan kök değerler ve tanımları Tablo 1’de verilmiştir (TDK, 2021; Altın, 2010; Kaya,2019).

Tablo 1. Kök Değerler ve Tanımları

Kök Değerler	Tanım
Adalet	Yasalarla sahip olunan hakların herkes tarafından kullanılmasının sağlanması, türe; hak ve hukuka uygunluk, hakkı gözetmek
Dostluk	Sevgisinde içten olan, iyi ve zor zamanlarında dost olduğu kişiye destek olup her zaman onun yararına şeyler isteyen ve dostuna zarar verecek eylem veya davranışlardan onu korumaya çalışan
Dürüstlük	Bir durumu gerçeklerden farksız olarak olduğu gibi yansıtmaktır. Doğruluk.
Öz denetim	Daha önemli bir amaca ulaşabilmek için kişinin tepkilerini, davranışlarını veya başka amaca yönelme eğilimini denetleyip kısıtlaması, otokontrol
Sabır	İstenilenlerin olması ya da kötü olayların atlatılması için ses çıkarmayacak biçimde uzun zamanlı bekleme durumudur.
Saygı	Etkileşim durumunda olan kişilerin haklarına, inançlarına ve niteliklerine ön yargılı davranmamak, kişinin hangi şahıs olduğuna bakmadan varlığını benimsemek, görüşlerini duymak için önemli bulmaktır.
Sevgi	Her bireyin tüm beşerî ilişkilerde özümsemesi gerekli olan ve birbirlerine güvenmelerini, bağlarını güçlendirmelerini böylece yaşamdan keyif almalarına katkı sağlayan bir değerdir.
Sorumluluk	Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, mesuliyet
Vatanseverlik	Yurtsever olarak tanımlanır. Ulusal birlik ve beraberlik hissiyle herkesi birlikte tutarak toplumları meydana getiren ve ulusu oluşturan değerdir
Yardımseverlik	“Hayırseverlik” olarak tanımlanmıştır. Birey ve toplulukların karşılıklı olarak yardım konusunda çalışmada bulunmasıdır.

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan “Eşit Masallar Serisi” adlı eserler, her bir araştırmacı tarafından okunarak belirlenen değerlerin eserde nasıl ve ne oranda yer aldığı tespit edilmiştir. Tespit edilen ifadeler

üzerinde araştırmacılar tarafından görüş birliği sağlanmıştır. Eserde belirlenen değerler ile ilgili ifadelerin değerleri yansıtıp yansıtmadığına dair, Okul Öncesi Öğretmenliği alan uzmanları ile değerlendirmeler yapılmış ve değerlerin doğruluğu test edilmiştir. Değerlendirme sonucunda seçilen cümlelerin değerlerle ilgili olduğuna karar verilen ifadelere bulgular kısmında yer verilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde “Eşit Masallar Serisi” içerisinde bulunan Kırmızı Başlıklı Kız, Sindirella’nın Bilmecesi, Rapunzel, Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler, Kurbağa Prens adlı resimli çocuk kitaplarında yer alan kök değerlerin neler olduğunu belirlemek amacıyla yapılan araştırmada elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Eserde yer alan değerler ile ilgili ifadelerin sayısı ve yüzdelik dilimi Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Kazandırılacak Kök Değerlerin “Eşit Masallar Serisi” İçerisinde Yer Alma Düzeylerine İlişkin Bulgular

Kök Değerler	Kitaplar					Toplam	
	Kırmızı Başlıklı Kız	Sindirella’nın Bilmecesi	Rapunzel	Pamuk Kalpli Prens Ve Yedi Cüceler	Kurbağa Prens	n	%
Adalet	n	1	-	3	-	1	5
	%	11.1		24.9		6.2	
Dostluk	n	1	-	1	1	5	8
	%	11.1		8.3	10.0	31.2	
Dürüşlük	n	1	-	1	2	-	4
	%	11.1		8.3	20.0		
Öz Denetim	n	-	3	-	1	3	7
	%		30.0		10.0	18.8	
Sabır	n	-	1	-	1	1	3
	%		10.0		10.0	6.2	
Saygı	n	-	1	1	1	1	4
	%		10.0	8.3	10.0	6.2	
Sevgi	n	1	-	1	1	1	4
	%	11.1		8.3	10.0	6.2	
Sorumluluk	n	1	2	1	-	3	7
	%	11.1	20.0	8.3		18.8	
Vatanseverlik	n	-	2	1	-	-	3
	%		20.0	8.3			
Yardıms severlik	n	4	1	3	3	1	12
	%	44.4	10.0	24.9	30.0	6.2	
Toplam	n	9	10	12	10	16	57
	%	100	100	100	100	100	

Tablo 2 incelendiğinde Eşit Masallar Serisinin içerisinde yer alan değerlerle ilgili ifadelerin toplamının (n:57, %100) olduğu görülmektedir. Serinin bütününe bakıldığında tüm kök değerlere yer verildiği; kitaplar içerisinde en fazla yer verilen değerin yardıms severlik (n:12, %21), olduğu, en az yer verilen değerin ise sabır (n:3, %5.3) ve vatanseverlik (n:3, %5.3) olduğu görülmektedir. Eşit masallar serisi içerisinde yer alan kitaplar ayrı ayrı ele alındığında ulaşılan sonuçlar şu şekilde sıralanabilir:

- ✓ Kırmızı Başlıklı Kız resimli çocuk kitabında yer alan kök değerlerden en fazla yardıms severlik değerinin (n:4, %44.4) yansıtıldığı, bunu sırasıyla eşit oranlarda adalet (n:1, %11.1), dostluk (n:1, %11.1), dürüşlük (n:1, %11.1), sevgi (n:1, %11.1) ve sorumluluk (n:1, %11.1) değerlerinin izlediği, özdenetim, sabır, saygı ve vatanseverlik değerlerine eserde rastlanmamıştır.
- ✓ Sindirella’nın Bilmecesi resimli çocuk kitabında kök değerlerden en fazla öz denetim (n:3, %30) değerinin yansıtıldığı görülmekte olup bu değerin yanı sıra eserde sorumluluk (n:2, %20), eşit oranda saygı (n:1, %10), sevgi (n:1, %10) ve yardıms severlik (n:1, %10) değerleri yer almaktadır. Sindirella’nın Bilmecesi eserinde adalet, dostluk, dürüşlük ve sevgi değerleri ile ilgili ifadelere rastlanmamaktadır.
- ✓ Rapunzel adlı resimli çocuk kitabında kök değerlerden en fazla eşit oranda adalet (n:3, %24.9) ve yardıms severlik (n:3, %24.9) değerleri yansıtılmakta olup bu değerlerin ardından, aynı oranda dostluk (n:1, %8.3), dürüşlük (n:1, %8.3), saygı (n:1, %8.3), sevgi (n:1, %8.3), sorumluluk (n:1, %8.3) ve vatanseverlik (n:1, %8.3) değerleri bulunmaktadır. Rapunzel eserinde öz denetim ve sabır değerleriyle ilgili ifadelere rastlanmamaktadır.
- ✓ Serinin Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler eserinde kök değerlerden yardıms severlik (n:3, %30) değerleri en fazla oranda bulunmaktadır. Yardıms severlik değerinin ardından eserde dürüşlük (n:2, %20) değerinin

fazlaca olması, dostluk (n:1, %10), öz denetim (n:1, %10), saygı (n:1, %10), sevgi (n:1, %10), değerlerinin eşit oranda yansıtıldığı; adalet, sorumluluk ve vatanseverlik değerinin hiç olmadığı görülmektedir.

- ✓ Kurbağa Prens adlı resimli çocuk kitabında kök değerlerden en fazla dostluk (n:5, %31.2) değeri ile ilgili ifadelerin yer aldığı görülmektedir. Bu değer ardından eserde eşit oranda (n:3, %18.8) özdenetim ve sorumluluk değeri ve sırayla adalet (n:1, %6.2), sabır (n:1, %6.2), saygı (n:1, %6.2), sevgi (n:1, %6.2) ve yardımseverlik (n:1, %6.2) değerleri ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Kurbağa Prens adlı eserde dürüstlük ve vatanseverlik değerleri ile ilgili ifadelere rastlanmamaktadır.

Adalet

Eşit Masallar Serisi adalet değerini içermesi açısından incelendiğinde, Kırmızı Başlıklı Kız eserinde (n=1), Rapunzel eserinde (n=3) ve Kurbağa Prens eserinde(n=1) olarak, toplam(n=5) cümlede içerisinde bu değere yer verilmiştir. Bu değer ile ilgili örnek olarak serinin Rapunzel eserinde (Arslan, 2021),

“Herkes kaderine boyun eğmişken bir kişi karşı çıktı bütün bu olanlara.”

İfadesine yer verilmiştir. Belirtilen ifade Kral’ın halktan aldığı tohumlar sayesinde gittikçe güç kazanması, halkın günden güne sefaletle sürüklenmesi karşısında Cadıtöhumu’nun bu duruma karşı çıkması adalet değerinin yansıtılması bakımından iyi bir örnektir. Kurbağa Prens adlı eserde (Uslu, 2021),

“Bu sürede kızlarla erkeklerin birbirleriyle eşit olduğunu anlatan birçok hikâyeye yazılmış.”

İfadesi yer almıştır. Belirtilen ifade ülke yönetiminde bir prensesin prens kadar söz sahibi olduğu, eşit statülerde bulunduğunun anlatılması da adalet değerinin varlığını göstermektedir.

Dostluk

Eşit Masallar Serisi dostluk değerini içermesi açısından incelendiğinde; Kırmızı Başlıklı Kız eserinde (n=1), Rapunzel eserinde (n=1), Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler eserinde(n=1) ve Kurbağa Prens eserinde(n=5) olarak, toplam(n=8) cümlede içerisinde bu değere yer verilmiştir. Bu değerle ilgili örnek olarak Kırmızı Başlıklı Kız eserinde (Yenice, 2020),

“Arkadaşlarına yardım etmek için koşarak geri gelmişler.”

İfadesine yer verilmiştir. Kitapta belirtilen ifade Kırmızı Başlıklı kızın yeni dostluk kurduğu arkadaşlarının yardımına koştuğu bir an anlatılmaktadır. Oyunlarına davet edildiği arkadaşları tarafından önemsendiği bu durum dostluk değerinin yansıtılması açısından iyi bir örnektir. Kurbağa Prens adlı eserde (Uslu, 2021),

“İki arkadaş gülümsemiş, kol kola girmiş ve sarayın toplantı salonuna doğru yürümüşler.”

İfadesi yer almıştır. Prens’in Kurbağa ile ilk karşılaşmasının ardından kurbağanın arkadaşlığı için çaba göstermesi ve sonrasında iki arkadaşın birbirine karşı verdiği destek eserde dostluk değerinin yansıtılmasında uygun bir örnektir.

Dürüstlük

Eşit Masallar Serisi dürüstlük değerini içermesi açısından incelendiğinde; Kırmızı Başlıklı Kız eserinde (n=1), Rapunzel eserinde (n=1), Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler eserinde(n=2) olmak üzere toplam(n=4) cümlede bu değere yer verilmiştir. Kırmızı Başlıklı Kız eserinde (Yenice, 2021),

“Kurabiyeleri yemek için böyle bir oyun oynadım,” diye itiraf etmiş.

İfadesine yer verilmiştir. Kurt karakterinin açıkça niyetini dile getirmesi dürüstlük değeri için örnek teşkil etmektedir. Serinin Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler eserinde (Hükümenoğlu, 2021),

“Sihirli Ayna, Kuzey ormanlarında yaşayan yeşil saçlı perilerin sihirli kristallerinden yapılmıştı ve asla yalan söylemezdi.”

İfadesi bulunmaktadır. Eserde yer alan sihirli aynanın durumu gerçeklerden farksız olarak olduğu gibi yansıtıldığı belirtilmesi bakımından Tablo1’de verilen Dürüstlük değerinin tanımı ile birebir örtüşmektedir.

Öz Denetim

Eşit Masallar Serisi öz denetim değerini içermesi açısından incelendiğinde; Sindirella’nın Bilmececi eserinde (n=3), Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler eserinde(n=1) ve Kurbağa Prens eserinde(n=3) olarak, toplam(n=7) cümlede içerisinde bu değere yer verilmiştir. Bu değerle ilgili örnek olarak Sindirella’nın Bilmececi eserinde (Gülsoy, 2020),

“Sindirella ise bu durumu umursamamış, onun abi ve ablası gibi hırsırları yokmuş, evde yalnız kalmanın tadını çıkarmaya karar vermiş.”

İfadesi yer almaktadır. Eserin ana karakteri olan Sindirella'nın otokontrolünü sağlayabildiğinin, kendinin farkında olup davranışlarını yönlendirebildiğinin yansıtılması öz denetim değeri için uygun bir örnektir. Öz denetim değeriyle ilgili Kurbağa Prens adlı eserde (Uslu, 2021),

“Zamanla, birini kırmanın ne kadar kötü olduğunu anladım.”

İfadesine yer verilmiştir. Belirtilen ifadede kurbağaya dönüşmüş olan prens karakterinin olumsuz davranışlarını kısıtladığı, daha iyiye yönelim sağlayarak davranış kontrolünü sağladığı yansıtılmıştır. Bu bakımdan verilen ifade özdenetim değerinin aktarılmasına iyi bir örnektir.

Sabır

Eşit Masallar Serisi sabır değerini içermesi açısından incelendiğinde; Sindirella'nın Bilmecesi eserinde (n=1), Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler eserinde(n=1) ve Kurbağa Prens eserinde(n=1) olarak, toplam(n=3) cümlede içerisinde bu değere yer verilmiştir. Bu değerle ilgili örnek olarak Sindirella'nın Bilmecesi eserinde (Gülsoy, 2021),

“Hayır mutlaka başka bir cevabı olmalı, diyorlarmış. Sonunda Sindirella 'ya sıra gelmiş.”

İfadesine yer verilmiştir. Baloda sorulan bilmecenin cevabını arayan prens ve prensesin, istediği cevaba ulaşmaları için uzun bir süre boyunca doğru cevabı aradıktan sonra Sindirella 'ya ulaşma durumu sabır değeri için uygun bir örnektir. Kurbağa Prens adlı eserde (Uslu, 2021),

“Yeni bir yuvaya alışmak kolay değildi.”

İfadesi yer almaktadır. Eserin ana karakteri olan Kurbağa Prens'in kurbağaya dönüştüğü yeni durumu sebebiyle uzunca bir müddet bu duruma alışma sürecini anlatması, eserde sabır değerinin yansıtılmasına iyi bir örnektir.

Saygı

Eşit Masallar Serisi saygı değerini içermesi açısından incelendiğinde, Sindirella'nın Bilmecesi eserinde(n=1), Rapunzel eserinde (n=1), Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler eserinde(n=1) ve Kurbağa Prens eserinde(n=1) olarak, toplam(n=4) cümlede içerisinde bu değere yer verilmiştir. Saygı değeri ile ilgili Rapunzel eserinde (Arslan, 2021),

Rapunzel, “Kralın oğlu da olsan izinsiz kimsenin evine giremezsin,” diye kızdı.

İfadesi ile Rapunzel karakterinin Prens'in izin almadan kuleye tırmanması sebebiyle kişilik haklarına vurgu yapılan bölüm saygı değeri için uygun bir örnektir. Serinin diğer kitabı Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler eserinde (Hükümenoğlu, 2020),

“Kalbimizi kırıyorsun,” dedi ikinci cüce. “Biz senin boyun uzun diye alay ettik mi?”

İfadesine yer verilmiştir. Pamuk Kalpli Prens'in cücelerden birinin fiziki görünüşü ile ilgili yaptığı olumsuz yorum sonrası cücenin fiziksel niteliklerine ön yargılı davranmamak için yaptığı vurgu da saygı değerinin yansıtılması için iyi bir örnektir.

Sevgi

Eşit Masallar Serisi sevgi değerini içermesi açısından incelendiğinde, Kırmızı Başlıklı Kız eserinde (n=1), Rapunzel eserinde (n=3), Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler eserinde(n=1) ve Kurbağa Prens eserinde(n=1) olarak, toplam(n=4) cümlede içerisinde bu değere yer verilmiştir. Kırmızı Başlıklı Kız eserinde (Yenice, 2021),

“Kırmızı Başlıklı Kız kilere inip anneannesini bulmuş, sarılmış.”

İfadesine yer verilmiştir. Kırmızı Başlıklı Kız'ın kilerden anneannesini bulması sevinciyle sarılması sevgi değeri için uygun bir örnektir. Serinin bir diğer kitabı olan Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler eserinde (Hükümenoğlu, 2021),

“Krallıkta yaşayan herkes genç prensi çok severdi.”

İfadesine yer verilmiştir. Belirtilen ifadede kralın çok iyi kalpli ve akıllı oğullarına karşı halkın duygusu dile getirilmiş ve bu sebepten insanların ona “Pamuk Kalpli Prens” sıfatını vermeleri aktarılmıştır. Eserde geçen bu ifade sevgi değeri açısından iyi bir örnek durumundadır.

Sorumluluk

Eşit Masallar Serisi sorumluluk değerini içermesi açısından incelendiğinde; Kırmızı Başlıklı Kız eserinde (n=1), Sindirella'nın Bilmecesi eserinde (n=2), Rapunzel eserinde (n=1) ve

Kurbağa Prens eserinde(n=3) olarak, toplam(n=7) cümlede içerisinde bu değere yer verilmiştir. Tablo 1’de Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, mesuliyet şeklinde tanımlanan sorumluluk değeri için Sindirella'nın Bilmecesi eserinde (Gülsoy, 2021),

“Anne ve babaları genç yaşta öldüğü için ülkeyi yönetmek onların görevi olmuş.”

İfadesine yer verilmiştir. Belirtilen ifadede ülkeyi idare etme sorumluluğunun anne ve babalarının ölümünden sonra prens ve prensese kalması sorumluluk değerinin yansıtılması bakımından uygun bir örnektir. Kırmızı Başlıklı Kız eserinde (Yenice, 2020),

“Hepsini orman yolunun sonunda oturan anneanneme götüreceğime söz verdim.”

İfadesi yer almıştır. Belirtilen ifadede Kırmızı Başlıklı Kızın babasıyla yaptığı kurabiyelerin mesuliyetini alması sorumluluk değerinin yansıtılması için iyi bir örnek durumundadır.

Vatanseverlik

Eşit Masallar Serisi vatanseverlik değerini içermesi açısından incelendiğinde; Sindirella'nın Bilmecesi eserinde(n=2) ve Rapunzel eserinde (n=1) olarak, toplam(n=3) cümlede içerisinde bu değere yer verilmiştir. Sindirella'nın Bilmecesi eserinde (Gülsoy, 2021),

“Sonunda ülkenin ileri gelenlerinin canına tak etmiş, bu artık böyle gitmez demişler.”

İfadesi yer almaktadır. Eserde bulunan bu ifadede prens ve prenses kardeşlerin aralarındaki anlaşmazlıkların ülkeyi kötü etkilediği, ülkenin ileri gelenlerinin ülkenin işleyişi için karar vermesi vatanseverlik değerinin yansıtılmasına uygun bir örnektir. Vatanseverlik değeri ile ilgili Rapunzel eserinde (Arslan G. 2020, s:3),

“Halka bu tohumlardan verecek ve tarlaları yeniden yeşillendirebileceklerini söyleyecekti.”

İfadesine yer verilmiştir. Belirtilen ifadede masalın kahramanlarından Cadıtohumu'nun kralın halktan zorla topladığı tohumlara karşılık kendisinde bulunan tohumları kullanıp ülkesini tekrar eski haline getirme isteği aktarılmıştır. Bu ileti eserde yansıtılan vatanseverlik değeri için uygun bir örnektir.

Yardımseverlik

Eşit Masallar Serisi yardımseverlik değerini içermesi açısından incelendiğinde; Kırmızı Başlıklı Kız eserinde (n=4), ; Sindirella'nın Bilmecesi eserinde (n=1), Rapunzel eserinde (n=3), Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler eserinde(n=3) ve Kurbağa Prens eserinde(n=1) olarak, toplam(n=12) cümlede içerisinde bu değere yer verilmiştir. Yardımseverlik değeri ile ilgili Kırmızı Başlıklı Kız eserinde (Yenice, 2020),

“Bu kurabiyeleri anneannen de çok sever ama biliyorsun ki artık çok yaşlı ve hasta. Buraya gelemiyor. Hadi sen ona götür,” demiş.” Ve *“Kızlar da ‘Biz seni götürelim, buradaki tüm yolları biliyoruz,’ demişler. Hep birlikte yola koyulmuşlar”*

İfadesi yer almaktadır. Belirtilen bölümde Kırmızı Başlıklı Kız'ın anneannesinin yaşlılığı ve hastalığı nedeniyle kurabiyeleri ulaştırması, kurabiyeleri anneannesine ulaştırırken arkadaşlarının yolu bulma konusunda gösterdiği destek eserde yardımseverlik değerinin yansıtılması bakımından iyi örnekler içerisindedir. Kurbağa Prens adlı eserde (Uslu, 2021),

“Ülke yönetiminde söz sahibi olduklarında da birbirlerine yardım etmişler.”

İfadesine yer verilmiştir. Belirtilen ifadede prensesle Kurbağa Prens'in karşılıklı olarak birbirlerine destek olmaları yardımseverlik değerinin yansıtılması bakımından uygun bir örnektir.

4. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmada “Eşit Masallar Serisi” içinde bulunan “Kırmızı Başlıklı Kız,” “Sindirella'nın Bilmecesi”, “Rapunzel”, “Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler”, “Kurbağa Prens” adlı resimli çocuk kitaplarında yer alan kök değerlere yer verilme durumu incelenerek, kitaplarda en çok yer alan kök değerler belirlenmiştir.

Araştırma bulgularına bakıldığında tüm kitaplarda doğrudan veya örtük olarak; kök değerlerin tamamına yer verildiği, seri içerisinde en fazla yer verilen kök değer yardımseverlik olduğu, en az yer verilen kök değer ise sabır ve vatanseverlik olduğu görülmektedir. Kitaplar tek tek ele alındığında ulaşılan sonuçlar şu şekilde belirtilebilir:

“Kırmızı Başlıklı Kız” resimli çocuk kitabı içerisinde en fazla yer alan kök değer yardımseverlik olduğu; adalet, dostluk, dürüstlük, sevgi ve sorumluluk kök değerlerine az yer verildiği; özdenetim, sabır, saygı ve vatanseverlik kök değerlerine ise hiç yer verilmediği sonucu bulunmuştur.

“Sindirella’nın Bilmecesi” resimli çocuk kitabı içerisinde en fazla yer verilen kök değer öz denetim olduğu, bu değeri sorumluluk kök değerinin izlediği, saygı, sevgi ve yardımseverlik kök değerlerine eşit oranda ve az yer verildiği; adalet, dostluk, dürüstlük ve sevgi kök değerlerine ise hiç yer verilmediği sonucu bulunmuştur.

“Rapunzel” resimli çocuk kitabı içerisinde en fazla ve eşit oranda yer alan kök değer adalet ve yardımseverlik olduğu; dostluk, dürüstlük, saygı, sevgi, sorumluluk ve vatanseverlik kök değerlerine eşit oranda ve az yer verildiği; öz denetim ve sabır kök değerlerine ise hiç yer verilmediği sonucu bulunmuştur.

“Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler” resimli çocuk kitabı içerisinde en fazla yer alan kök değer yardımseverlik olduğu, bu değeri sırasıyla dürüstlük kök değeri ve eşit oranda dostluk, öz denetim, saygı ve sevgi kök değerlerinin izlediği; adalet, sorumluluk ve vatanseverlik kök değerlerine hiç yer verilmediği sonucu bulunmuştur.

“Kurbanbağ Prens” resimli çocuk kitabı içerisinde en fazla yer alan kök değer dostluk olduğu, bu değer ardından eşit oranlarda öz denetim ve sorumluluk kök değerlerine yer verildiği; eserde adalet, sabır, saygı, sevgi, yardımseverlik kök değerlerinin en az ve eşit oranda yer aldığı; dürüstlük ve vatanseverlik kök değerlerine ise hiç yer verilmediği sonucu bulunmuştur.

Değerler eğitiminin, toplumsal ve evrensel değerleri öğrencilere kazandırmak ve bu konuda farkındalık oluşturmak için yapılan yaklaşım ve çalışmalar bütünü olarak düşünüldüğünde (Akbaş, 2008). Çocuk Edebiyatı ürünlerinin çocuğun yaşına uygun okuma alışkanlığı kazandırırken; eğlendirici, bilgilendirici özelliklerinin yanında değer iletimi gibi topluma yön verici bir etkisinin olduğunu söyleyebiliriz. Literatürde bu araştırmanın sonuçları ile paralellik gösteren araştırmaların (Fırat, 2021; Erdem, 2020; Kavaklı, 2019; Öksüz, Keskin ve Çetinkaya, 2018; Abacı, 2018; Karasu,2018; Doğan ve Gülüşen, 2011) yapıldığı görülmektedir. Fırat (2021) Zehra Ünüvar tarafından kaleme alınan çocuk kitaplarının kök değerler açısından incelediği araştırma sonucunda, kitapların zengin öğeler içerdiği tespit etmiştir. Söz konusu kitapların, içerdiği zengin öğeler bakımından değerler eğitimi için yararlı olabileceğini belirtmiştir. Erdem (2020) yaptığı benzer bir araştırmada, Hasan Aycın’ın çocuklar için yazıp çizdiği beş masal kitabıyla bir romanını taşıdığı değerler yönünden incelemiştir. İncelenen masalların ve romanın değerler bakımından oldukça zengin olduğunu tespit etmiştir. Doğan ve Gülüşen (2011) yaptıkları araştırma kapsamında ele alınan 24 metinde kök değerlerden vatanseverlik, sevgi, yardımseverlik en çok yer verilen değerler olduğunu belirlemişlerdir. Öksüz, Keskin ve Çetinkaya (2018) yaptıkları benzer bir araştırmada, çocuk kitaplarında en çok paylaşım, sevgi, estetik ve yardımseverlik değerlerinin yer aldığını belirlemişlerdir.

Anlaşıldığı üzere resimli çocuk kitapları, çocuğun gelişimine doğrudan etki eden önemli bir edebî türdür. Çocuk hikâye kahramanlarıyla arkadaşlık kurar, hayal dünyasında onlarla yaşar. Çocuğu kendine çekebilen, hikâye kitaplarının değerler eğitimine katkısı büyüktür.

Araştırma bulgularından hareketle şu önerilerde bulunulabilir;

Nitelikli bir eğitim için çocuk kitaplarında değerler eğitimi daha fazla önem verilmelidir. Bu nedenle, incelenen kitapların okuma metinlerinde kök değerlerin dengeli dağılımının daha fazla yarar sağlayacağı söylenebilir. Dünya’ca bilinen klasik masallar dışında Türkçe ’ye çevrilen diğer çocuk edebiyatı ürünlerinde bulunan değerlerin toplumumuza uygunluğu ile ilgili araştırmalar yapılabilir. Değerler iletiminin kitaplar aracılığı ile davranışa dönüşebildiği dönem olan erken çocukluk döneminde, okunan kitapların çocuklarla birlikte değerlendirmesi çocukların değerleri anlaması ve karakterize etmesi bakımından önemli görülmekte ve önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Abacı, E. (2018). *Behiç Ak’ın Çocuk Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Akbaş, O. (2008). *Değer Eğitimi Akımlarına Genel Bir Bakış*. Değerler Eğitimi Dergisi, 6(16), 9- 27.

- Altın, F. T. (2010). Mevlana'nın Eserlerinde Dostluk ve Samimiyet Değerlerinin İşlenişi ve Eğitim Açısından Tahlili. (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*), Konya Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Altun, A. S. (2003). *Eğitim Yönetimi Ve Değerler*. Değerler Eğitimi Dergisi, 1(1), 7-17.
- Arslan, G. (2021) *Rapunzel*, Can Sanat Yayınevi, İstanbul.
- Balat G. U (Ed.) (2010). *Okul Öncesi Eğitime Giriş*, Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Bozkurt, E. (2017). *Çocuk Oyunları İle Değerler Eğitimi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çağlayan, A. (2013). *Ahlak Pusulası Ahlak ve Değerler Eğitimi* (2. Basım). İstanbul: Dem Yayınları.
- Demir, F. (2018). *Değer Öğretimi Yaklaşımına Göre Hayat Bilgisi Dersinde Değerler Eğitimi*. (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*). Malatya İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Doğan, B. ve Gülüşen, A. (2011). *Türkçe Ders Kitaplarındaki (6-8) Metinlerin Değerler Bakımından İncelenmesi*. Sosyal Bilimler Dergisi, 1(2), 75-102.
- Erdem, M.(2020). *Hasan Aycin'in Çocuk Kitaplarında Eğitsel Değerler*, (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*), Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Fırat, H.(2021). *Zehra Ünüvar'ın Çocuk Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*, (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*), Elazığ Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gülsoy, M. (2021) *Sindirella'nın Bilmecesi*, Can Sanat Yayınevi, İstanbul.
- Halstead, J. M. and Taylor, M. J. (2000). "Learning And Teaching About Values: A Review Of Recent Research". Cambridge Journal of Education, 30(2), 169-202
- Hökelekli, H. (2011). *Ailede, okulda ve toplumda değerler psikolojisi ve eğitimi*, Timaş Yayınları, İstanbul.
- Hükümenoğlu, H. (2021). *Pamuk Kalpli Prens ve Yedi Cüceler*. Can Sanat Yayınevi, İstanbul.
- Kavaklı, T. (2019). Mavisel Yener'in Masal Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi, (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*), Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Kaya, S. (2019). *Çocuk Duygusu ve Çocuk Dünyası Dergilerinde Yer Alan Hikâye ve Masalların Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Kurtdede Fidan, N. ve Öner, Ö. (2018). *Değerler Eğitimine Yönelik Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi*. International Journal of Field Education, 4(1), 1-17
- MEB (2013). *Okul Öncesi Eğitim Programı*, <https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=652> adresinden 28.10.2021 tarihinde erişilmiştir.
- MEB. (2018). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1,2,3,4,5,6,7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara
- Öksüz, H. İ., Keskin, H. K., ve Çetinkaya, F. Ç. (2018). *Sosyal Medya Platformlarında En Fazla Önerilen 15 Resimli Çocuk Kitabının Hayat Bilgisi Programı'nda Yer Alan Değerler Bakımından İncelenmesi*. Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları, 6(1), 13-31.
- Schwartz, S. H. (2010). *Basic Values: How They Motivate And Inhibit Prosocial Behavior*. Prosocial Motives, Emotions, And Behavior: The Better Angels Of Our Nature, 14, 221-241.
- TDK (2021) *Türkçe Sözlük*, <https://www.tdk.gov.tr/icerik/diger-icerikler/tumsozlukler/adresinden>, 28.10.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Ulusoy, K. ve Dilmaç, B. (2018) *Değerler Eğitimi*, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Uslu, F. (2021) *Kurbağa Prens*, Can Sanat Yayınevi, İstanbul.
- Yenice, M. (2021) *Kırmızı Başlıklı Kız*, Can Sanat Yayınevi, İstanbul.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, M. (2010). *Ergenlerde Şiddetin Önlenmesinde Din Eğitiminin Rolü*, (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*), Erzurum Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.